

kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

**LAUSUNTO YVA-OHJELMASTA, PORTIN LAAJENNUSTUULIVOIMALAHANKE,
SALLA**

Puhuri Oy suunnittelee Portin laajennus -tuulivoimahanketta Sallan kuntaan noin 30 kilometriä lounaaseen Sallan kuntakeskuksesta lähelle Kemijärven kaupungin rajaa. Hankkeessa suunnitellaan kahdeksan tuulivoimalan Portin tuulivoimahankkeen laajentamista enintään 14 tuulivoimalalla tai luvitettujen kahdeksan tuulivoimalan korottamista ja hankkeen laajentamista enintään 14 tuulivoimalalla. Laajennuksessa suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja kokonaisteho enintään 140 MW. Portin tuulivoimahankkeen kokonaislaajuus laajennuksen myötä on 22 tuulivoimalaa ja kokonaisteho enintään 185 MW. Hankkeen sähkönsiirto suunnitellaan toteutettavaksi Koillis-Lapin Sähkö Oy:n alueverkkoon maakaapelein Huhtavaaran sähköasemalle ja siitä edelleen 110 kV:n voimajohtolla Sallan Kursun sähköasemalle. Sähkönsiirtoreitin kokonaispituus on 20,9 km. Laajennuksen pinta-ala on noin 1521 hehtaaria ja tuulivoimala-alueen kokonaispinta-ala noin 3684 hehtaaria.

Puhuri Oy on laatinut Portin tuulivoimahankkeen ensimmäisen vaiheen suunnittelun ja luvituksen. Portin tuulivoimahankkeen osayleiskaava on hyväksytty 26.3.2018. Rakennusluvat kahdeksalle tuulivoimalalle on myönnetty 17.5.2019. Sähkönsiirron toteuttamiseksi tarvittava 33kV keskijännitemaakaapeli ja 110 kV voimajohto välillä Portin tuulivoimahanke (Huhtavaaran sähköasema) – Kursun sähköasema (Salla) on saanut hankeluvan 10.1.2025. Voimaloiden 40 db melualue sijoittuu suunnitellulle kaava-alueelle ja voimaloiden ja kaava-alueen väliin jää vähintään voimalan kokonaiskorkeus etäisyyttä). Portin tuulivoimahankkeen laajennus toteutetaan, kun Portin tuulivoimahankkeen ensimmäinen vaihe on toteutettu. Puhuri Oy on aloittanut Portin tuulivoimahankkeen laajennuksen esisuunnittelun vuonna 2022. Hankkeesta vastaava on tehnyt alueelle alustavia selvityksiä ja todennut alueen olevan tuuli-voimatuotantoon soveltuva. Puhurin mukaan on järkevää maankäyttöä laajentaa jo rakentamisluvat saanutta Portin tuulivoimapuistoa. Puolustusvoimilta on saatu myös myönteinen suhtautuminen tuulivoima-alueen laajentamiseen

Portin laajennuksen suunnittelun lähtökohtana on sijoittaa voimalat tuulivoimatuotannon kannalta tehokkaasti ja taloudellisesti. Hankkeen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota tuotantoalueen ympäristöön sekä lähialueiden asutukseen. Tuulivoimalat sijoitetaan maastoon siten, että ne aiheuttavat kokonaisuudessaan mahdollisimman vähän haittaa.

Kemijärven kaupunki pitää uusiutuvan energian lisäämistä tärkeänä, mutta korostaa, että hankkeen vaikutukset matkailuun, maisemaan, luontoon, poronhoitoon, muihin elinkeinoihin sekä asukkaiden elinympäristöön on arvioitava kattavasti. Suomutunturi on Kemijärven kaupungin matkailun vetovoimainen kohde ja strateginen kehittämiskohde. Sen merkitys paikallistaloudelle ja aluetta hyödyttävälle elinkeinolle on merkitsevä.

Voimaloiden korkeuden kasvattaminen ja määrän lisääminen vaikuttaa erittäin voimakkaasti alueelta tulevien heijastumien lisääntymisenä Suomutunturin suuntaan. Tuulivoimaloiden näkyminen vaikuttaa matkailun näkökulmasta negatiivisena ilmiönä ja haittaa siten alueen matkailluista kehittämistä.

Voimalahankkeen laajennus sijoittuu myös Lapin liiton 16.5.2022 hyväksymässä maakuntakaavassa osoitetun (RM1420) matkailun vetovoima-alueen, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueelle, jota tulee kehittää mm. matkailukeskusten, matkailupalvelukohteiden ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena.

Voimalahankkeen laajennus ulottuu aivan Lapin liiton 16.5.2022 hyväksymässä maakuntakaavassa osoitetun maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaan kulttuuriympäristön ja maisema-alueen, Riutukan maisemakohteen (ma 5935) lähelle.

YVA-ohjelmassa todetaan, että vaikutukset matkailuun arvioidaan vähäisiksi. Kemijärven kaupunki kuitenkin painottaa, että matkailun elinvoima perustuu Suomutunturilla luonnonrauhan, hiljaisuuden ja kansallispuistojen läheisyyden tarjoamaan imagoon. Tuulivoimaloiden mahdollinen näkyminen Suomutunturille voi vaikuttaa matkailijoiden kokemukseen ja alueen vetovoimaan. Vaikka ohjelmassa todetaan vaikutusten olevan vähäisiä tai kohtalaisia, on varmistettava, että arvioinnissa huomioidaan myös matkailuelinkeinon pitkän aikavälin kehitysedellytykset.

Suunniteltujen voimaloiden enimmäiskorkeus, 300 metriä, tekee niistä merkittäviä maisematekijöitä. Raportissa tunnistetaan, että maisemavaikutukset voivat olla merkittäviä etenkin Suomutunturilla. Kaupunki edellyttää yksityiskohtaisia näkyvyysanalyysia Suomutunturilta ja sen matkailualueilta.

Hanke sijoittuu alueelle, jossa poronhoito on tärkeä elinkeino. YVA-selostuksessa tulee tarkastella yksityiskohtaisesti vaikutukset paliskuntien laidunalueisiin, porojen liikkumiseen ja porotalouden harjoittamisen edellytyksiin.

Luontovaikutuksissa on huomioitava alueen monimuotoinen luonto, uhanalaiset lajit sekä Natura 2000 -alueet. Arvioinnin tulee perustua kattaviin selvityksiin ja perustua varovaiseen periaatteeseen.

Lisäksi on arvioitava vaikutukset muihin paikallisiin elinkeinoihin, kuten metsätalouteen ja metsästyksen, jotta kokonaiskuva hankkeen vaikutuksista alueen elinvoimaan muodostuu.

Johtopäätökset

Kemijärven kaupunki edellyttää, että YVA-selostuksessa:

1. Arvioidaan perusteellisesti hankkeen vaikutukset Suomen matkailuun ja matkailuelinkeinon kehitykseen.
2. Toteutetaan kattavat melu-, välke- ja näkyvyysmallinnukset, jotka huomioivat myös Kemijärven puoleiset alueet ja matkailuinvestoinnit.
3. Analysoidaan matkailijoiden kokemuksiin kohdistuvat vaikutukset sekä pitkän aikavälin imago-vaikutukset Suomutunturin matkailukeskukselle.
4. Selvitetään hankkeen vaikutukset poronhoitoon, luonnon monimuotoisuuteen ja muihin elinkeinoihin kattavasti ja perusteellisesti.
5. Varmistetaan, etteivät hankkeen haitalliset vaikutukset vaaranna Suomutunturin matkailukeskuksen vetovoimaa ja kehitystä.
6. Selvitetään vaikutukset linnustoon, mukaan lukien muuttoreitit ja pesimäalueet
7. Selvitetään mahdolliset vaikutukset Natura 2000 -alueisiin ja muihin suojelukohteisiin.
8. Tehdään kattava sosiaalisten ja taloudellisten vaikutusten arviointi aluetalouteen sekä kuntien omistaman verkkoyhtiön tuottoihin sekä toimintaedellytyksiin ja tuleviin investointimahdollisuuksiin.
9. Selvitetään mahdollisuuksia paikallisten yritysten osallistumiseen rakentamis- ja huoltovaiheessa.

Yhteistyö ja vuorovaikutus

Kemijärven kaupunki toivoo tiivistä vuoropuhelua hankkeen edetessä. Erityisesti Suomen matkailutoimijoiden, kaupungin elinkeinopuolen ja alueen asukkaiden osallistaminen jatkosuunnitteluun on tärkeää.

KEMIJÄRVEN KAUPUNKI

Dina Solatie
kaupunginjohtaja